

СУЕВЕРИЯ СРЕД ДНЕШНИТЕ ХРИСТИЯНИ

Суеверието е грях

Някои християни считат, че суеверието е нещо безобидно. Предпочитат „да чукнат на дърво“, да не се ръкуват през прага или през масата, да не пресекат пътя на излизащия и т.н., „за всеки случай“, „да не би да стане нещо“, както мислят. „Абе аз да си го спазвам – казват, – пък то, ако няма полза, няма нищо да ми навреди“.

Мнозина така мислят: ако няма полза от суеверието, поне няма да навреди. Така ли е наистина? Не, тъкмо напротив. **От суеверието никога няма полза, но винаги има вреда.**

Суеверието е измислица на духовно нездрави хора. Празна работа, *„повели от човеци, които се отвръщат от истината“* (Тит 1:14), *„бабешки басни“* (1 Тим. 4:7), които са „скверни“, според св. апостол Павел.

Бог ни призовава да познаем истината, и истината ще ни направи свободни (Иоан 8:32), докато суеверията, напротив, поробват хората. Човек се страхува от последствията, ако не изпълни съответния суеверен обичай, страхува се, че няма да му върви, че ще се разболее и т.н. Само истината ни прави свободни, а суеверието е пагубна лъжа, която ослепява човека, оглушава го и понякога го води до отчаяние.

Както е известно, в юдаизма има голямо количество външни, повърхностни, а понякога и напълно безсмислени предписания, които Спасителят Христос строго е изобличавал: *„Водачи слепи, които комара прецеждате, а камила поглъщате!“* (Мат. 23:24). Но както е било преди 2000 години, така и сега, хората често пъти следват напълно безсмислени обичаи, а главното пренебрегват.

Например телевизията, а и останалите медии, дават на хората „компетентни“ съвети, на кой празник какво трябва да се яде (2). Като че ли Божественото Православие се свежда до една религия на готвенето, в което най-важно е подходящото ястие за съответния празник, и почти никога не се говори за подготовката на човешката душа за Бога и Вечността. И е логично, че това постоянно противопоставяне (поякога прикрито, но винаги опасно) срещу най-висшата форма на религиозност – богооткровеното християнство, в крайна сметка довежда до разцвет на най-примитивните форми на религиозно чувство – суеверните представи и езически поверия.

Начинът, по който се разпространяват суеверията също потвърждава неразумие и безсмисленост. Често пъти суеверия от различни райони, градове и села напълно си противоречат едно на друго, но въпреки това те се разпространяват като епидемии, поразявайки с глупостта си множество хора и обширни местности. И въпреки отсъствието на здрав разум, хората стриктно следват суеверните ритуали, защото така било наредено. И е безсмислено да се пита, от кого именно е наредено. Отговор нама да последва.

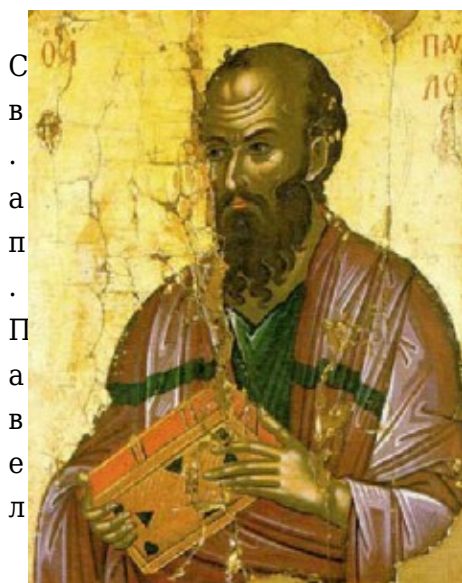
Вредата от суеверието е прикрита. Суеверието е погрешна вяра, самоизмама. Хубаво ли е

човек да се самозалъгва? Лошо е, разбира се. Ето още една вреда – самозалъгването.

Всеки човек днес строго внимава да не се подлъже в житейските си дела. Да не го измамят. Пита, интересува се: за осигуровки, за такси, за заплати, за пенсии, за заеми и за всичко, което засяга земния живот. Знае с точност всичко това. Богати и бедни, учени и прости внимават да не би да се заблудят в житейското, временното, мимолетното. Никой не казва: „Безобидно е. Даже и да не е вярно, поне няма вреда от него“. Напротив, треперят за краткото си житейско благополучие. Треперят за скоропреходното, нищожното. Как тогава за вечното си битие допускат да се заблуждават? Как с лекота се самозалъгват за вечната си участ и за онова, което се отнася до нея? Как допускат да се залъгват за безкрайния си живот и да вярват на празни работи? Безобидно ли е да вярва човек в глупости? Не, **вредата от суеверията е, че те откъсват човека от здравата вяра.** Бавно и неусетно, но сигурно. Около нас виждаме хиляди такива примери. И човек може да края на живота си да не забележи, и да умре в суеверната си заблуда.

Това е така, понеже суеверието се явява като заместител на здравата вяра. То е вяра-фаршификат. Както сламата наподобява на злато по цвета си, така и суеверието се представя за християнска вяра. И ако този, който твърди, че сламата е злато, е смешен, какво да кажем за огромното мнозинство люде, считащи се за православни християни, които приемат суеверието за християнство?

Свещеното Писание многократно осъжда суеверието. (5).

„Гледайте, братя – казва св. апостол Павел, – да ви не увлече някой с философия и с празна измама според човешкото предание, според стихииите световни, а не според Христа“ (Кол. 2:8). И добавя: „От скверни и бабешки басни отбягвай, а се упражнявай в благочестие“ (1 Тим. 4:7).

„В последните дни ще настанат усилни времена... лукави човеци и чародеи ще напредват в злото, като заблуждават и биват заблуждавани“ (2 Тим. 3:1, 13).

„Не се обръщайте към ония, които извикват мъртъвци, и при магьосници не ходете, и не се

оставяйте да ви осквернят. Аз съм Господ, Бог ваш.“ (Лев. 19:31). „И ако някоя душа се обърне към ония, които извикват мъртъвци, и към магьосници, за да ги последва в блудството им, Аз ще обърна лицето Си против оная душа и ще я изтребя измежду народа ѝ“ (Лев. 20:6).

Защо тогава суеверието е толкова примамливо? Причината е тривиална: **суеверието обещава бързо и лесно решаване на всички проблеми**. Само с „натискане на копчето“ (6). Без морални ангажименти. Без покаяние. А такава „безболезнено“ решаване на проблемите, разбира се е илюзия.

Но човек е много повече склонен да приеме фалшивите илюзии, пълни с големи обещания, отколкото здравата Христова вяра, която го учи на смирение, на добродетел, и подготвя човека за вечния живот и за блаженство в Царството Христово. Поради това, че ние се намираме в състояние на грехопадение, много по-лесно възприемаме злото, измамата, самозаблудата, порока, отколкото добродетелта, смирението, целомъдрието, въздържанието. Да вземем за пример едно невинно дете. За да го научим на добро, ние трябва да проявим много усилия и голямо постоянство. Обратно, злото то научава веднага, без усилие. Причината за това е нашето грехопадение. То стои в основата на суеверията.

Всеки от нас се сблъсква с житейски проблеми. **Как правилно да посрещаме тези проблеми и как да ги решаваме по богоугоден начин ни е показано в учението на Светата Христова Църква**. Там за всеки проблем има и конкретно предписание. Но често пъти то изисква нравствени усилия от християнина, изисква човек да се смири, да пости, да се моли усърдно, с постоянство, да благодотвори на ближния. А това не е по вкуса на днешния горделив, самомнителен и сладострастен човек.

Заговорете в обществото за целомъдрие, въздържание, смирение, кротост. Ще ви се изсмеят. Злото и грехът днес неимоверно са извратили мисленето на хората. В обществото сега се ценят пороците: гордост, самомнение, бруталност, разврат, сладострастие, алчност, сквернословие. Тези пороци днес се пропагандират усилено по телевизията, по вестниците, по интернет и по всички други медии. Какво значи това? Не значи ли, че хората ценят именно тях? Съвременният човек с жадност попива тези пороци и ги предава и на децата си.

За всичко това Бог наказва грехолюбивите хора, без значение дали те се именуват християни или не. Много такива „християни“ съзнават, че са наказвани от Бога (например чрез болести, природни бедствия, обществени катаклизми и т.н.), но не искат да изоставят греха. Искат хем да грешат, хем да нямат проблеми. А това е невъзможно. **Има ли грях, трябва да има съответстващо покаяние. Ако няма съответстващо на греха покаяние, Бог праща наказание за греха** (ако не в земния живот, то след раздялата на душа и тяло).

И така, притиснати от проблемите, хората търсят някакво бързо и лесно решение. **Такова „бързо и лесно“ решение представлява суеверието**. Дават например в църква потника на някой човек, „да му чете отчето“, и готово, проблемът ще се реши. Така поне си вярват. Отиват сутрин да отключат църковните врати, и готово: каквото си пожелаят, ще се сбъдне. Възникне ли някакъв неясен проблем, казват „магия“ и отиват за „киприянови молитви“, които ще „развалят магията“. Болни ли са, отиват при „ясновидеца“, „екстрасенса“ или „лечителя“, който ще ги „излекува“. Без усилие, просто и лесно. Плащат, и готово. После продължават да

вършат старите си грехове и пороци. Тук никой не изисква от тях покаяние, смирение, скъсване с греха, пост, въздържание. А и самите те не искат. Затова и проблемите остават. **Божественият духовен закон гласи: има ли грях, има и страдание.** Не е възможно човек да заобиколи този закон. Който върши грехове, непременно ще страда, а заради него може и други да страдат. Затова суеверието никога не разрешава проблемите, а само заблуждава хората. Празна е вярата в „ясновидци“, „гледачи“ и „лечители“.

В словото Божие е даден правилният начин на посрещане на проблемите. Правилната вяра в Бога. Истинското познание за нещата. Нека ги следваме.

1) *Учение на... С., 1941, с. 25.*

2) *Или какво трябва да се извърши, като най-често биват препоръчвани суеверни и маловажни неща.*

3) *А и Свещеното Предание, и църковните канони също го изобличават като тежък грях: „Ония, които се обръщат към магьосници..., за да узнаят от тях не ще ли им открият нещо, каквото желаят,... нека подлежат на правилото, определящо шестгодишно покаяние. На същото наказание трябва да се подхвърлят и ония, които водят мечки или други животни за съблазън на простите хора и които предсказват щастие, съдба, родословие и много други подобни неща; също така и тъй наричаните облакогонци, обайници, поставчици на предпазни талисмани и гадатели. Ония пък, които упорстват в това и не искат да се отвърнат и отклонят от подобни вредни и езически измислици, постановихме да се изгонват свършено из Църквата...” (VI Вс. събор, правило 61)*

4) *Суеверният тип човек има точно такава представа за отношението си към Бога. Има ли проблем, отива в Църква, носи хлябове, храна, вещи или друго, каквото е необходимо; там свещеникът чете нещо непонятно (т.е. “копчето е натиснато”), в резултат на което човек очаква да се задвижи някакъв тайнствен духовен механизъм, божеството да бъде умилоствено и проблемът да се реши. Накрая човек заплаща. И готово.*

Автори: *йеромонах Висарион (Зографски) и йеромонах Йоан (Филипов)*

Този текст се публикува по благословението на йеромонах Висарион (Зографски)